

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN JA TURVATEKNIIKAN KESKUKSEN SOPIMUS
VAARALLISTEN AINEIDEN KULJETUKSEN VALVONNASTA VUODELLE 2008

16.5.2008

N:o 612/71/2008

Liikenne- ja viestintäministeriö (LVM) ja Turvatekniikan keskus (Tukes) ovat tehneet keskenään sopimuksen vaarallisten aineiden kuljettamiseen tarkoitettujen pakkauksien ja säiliöiden sekä tarkastuslaitosten valvonnasta vuonna 2008.

Sopimus koskee Tukesin toimintaa kuljetettavia painelaitteita koskevan direktiivin (1999/36/EY) mukaisena markkinavalvontaviranomaisena ja laissa vaarallisten aineiden kuljetuksesta (714/1994), muutokset (124/2001, 419/2002, 215/2005 ja 557/2006) ja sen nojalla annetuissa säädöksissä määriteltynä viranomaisena. Sopimuksen sisältö on esitetty liitteessä.

Tukes toimittaa tammikuun loppuun 2009 mennessä LVM:lle kertomuksen vuoden 2008 toiminnasta, selvityksen vuoden kustannuksista sekä selvityksen perimistään maksutuloista..

Osapuolet ilmoittavat toisilleen muutoksista, joilla on tai voidaan katsoa olevan vaikutusta valvontatehtävän suorittamiseen.

Tässä sopimuksessa tarkoitettu toiminta rahoitetaan talousarviossa LVM:n toimintamenomomentilta tähän tarkoitukseen varatusta määrärahasta.

Liikenne- ja viestintäministeriö

Turvatekniikan keskus

Juhani Tervala

Seppo Ahvenainen

Ylijohtaja,
osastopäällikkö

Ylijohtaja

Seija Miettinen-Bellevergue

Päivi Rantakoski

Liikenneneuvos

Johtaja

LIITE: Tukesin VAK-toimien kohdentaminen vuonna 2008

TIEDOKSI: Työ- ja elinkeinoministeriö

Liite liikenne- ja viestintäministeriön ja turvatekniikan keskuksen sopimukseen N:o 612/71/ 2008 vuodelle 2008

TUKESIN VAK-TOIMIEN KOHDENTMINEN 2008

I. YLEISTÄ

Tukesin toimet vaarallisten aineiden kuljetuksen alalla perustuvat Tukesin vaarallisten aineiden kuljetusta koskevan toiminta- ja taloussuunnitelmaan vuosille 2008 – 2011. TTS puolestaan on sovitettu liikenne- ja viestintäministeriön VAK-strategiassaan asettamiin tavoitteisiin.

Vuoden 2008 suunnitelmassa on tehtäviä, kuten toiminta lupaviranomaisena, reagoiminen tuoteturvallisuutta koskeviin reklamaatioihin tai toiminnanharjoittajien neuvonta säädösten noudattamisessa, jonka määrään Tukes ei voi vaikuttaa. Nämä toimeksiannot tehdään ottaen huomioon asiakkaan aikataulu. Näitä toimintoja kehitetään ja niille asetetaan tavoitteet osana Tukesin muuta prosessien kehittämistä.

Osa tekemisistä perustuu Tukesin valintoihin halutuista vaikutustavoitteista. Tukesin riskiperusteisen toiminnan kohdentamisessa vuodelle 2008 kohteet on valittu siten, että ohjataan säiliövalmistajia tuottamaan varmemmin vaatimustenmukaisia tuotteita:

- Tavoitteena on varmistaa uusien säiliöiden nykyaikaisuus poistamalla käytöstä vanhentuneet tyyppihyväksymiset.
- Toisena tavoitteena on tukea uusien säiliöstandardien asemaa selvittämällä syyt ei-standardin mukaiseen valmistukseen.
- Kolmanneksi on kehitettävä onnettomuusilmoitusten käsittelyä. Ilmoitusten toimittaminen kangertelee, eikä onnettomuuksista saada teknistä tietoa hyödynnetyksi.

II. VALVONTATOIMET

Valvontatoimet kohdistuvat markkinoille saatettaviin ja käytössä oleviin vaarallisten aineiden kuljetuspakkauksiin ja –säiliöihin. Valvonnan tarkoituksena on taata pakkauksien ja säiliöiden vaatimustenmukaisuus ja turvallinen käyttö koko elinkaaren ajan. Säiliöiden ja pakkauksien (ml kuljetettavat painelaitteet) markkinoille saattamisessa tarkastuslaitoksilla on keskeinen asema. Säännösten mukaisuutta valvotaan reaktiivisesti tarkastuslaitoksilta, palo- ja pelastusviranomaisilta, poliiseilta ja onnettomuusilmoituksista saatujen tietojen perusteella.

VALVONNAN KOHTEENA OLEVAT TOIMINNAN HARJOITTAJAT

- kaasujen täyttölaitokset
- kuljetussäiliöiden valmistajat ja alihankkijat
- kuljetussäiliöiden korjaamot
- pakkauksien valmistajat
- kaasujen ja paineastioiden maahantuojat

- pakkauksien ja säiliöiden maahantuojat
- teollisuus (omistaja/haltija/täyttäjä/käyttäjä)
- kuljetusyrietykset
- kuljetuspakkauksien pesu- ja kierrätysyrietykset

TUKESIN VALINTOIHIN PERUSTUVA TUOTEVALVONTA

Säiliöt ml. kuljetettaviin painelaitteisiin kuuluvat säiliöt

Tukesin valitsemat valvonnan kohteet ovat vuonna 2008 seuraavat:

ADR/VAK-määräysten viitestandardien käyttö ja soveltaminen uusien säiliöiden osalta: Selvitetään VAK-määräysten luvun 6.8 säiliön suunnittelua ja kansilaitetta koskevien viitestandardien käyttö. On ilmennyt, että osa säiliöiden kansista toteutetaan standardeja soveltamatta. Koska kansi luetaan osaksi säiliövaippaa, on samalla syytä selvittää standardien käyttö varsinaisen säiliön suunnittelun osalta. Tuotteet eivät ole lähtökohtaisesti vaarallisia, mutta vaatimustenmukaisuuden näkökulmasta ne ovat puutteellisia.

Toinen valvonnan painopistealue on valmistuksen perustana olevien tyyppihyväksymisten säädöstenmukaisuus. Tavoitteena on kumota vanhat Teknillisen tarkastuskeskuksen ja Tukesin antamat tyyppihyväksymiset. Osa valmistajista on tarjonnut markkinoille säiliöitä, jotka perustuvat edellä mainittuihin vanhoihin viranomaispäätöksiin. Niiden modifioiminen nykyvaatimusten tasolle ei ole mielekäästä, joten virheellisen tuotannon ennaltaehkäisemiseksi on tarkoituksenmukaista lopettaa nämä päätökset tarkoituksenmukaisella hallinnollisella menettelyllä.

ULKOISIIN HERÄTTEISIIN PERUSTUVA TUOTEVALVONTA

Säiliöihin ja pakkauksiin (ml. kuljetettavat painelaitteet) uusiin tuotteisiin tai määräaikaistarkastamiseen liittyvä valvonta tehdään reaktiivisesti. Valvonnan käynnistymisen ehtona on muulta viranomaiselta, tarkastuslaitokselta tai toiminnanharjoittajalta tullut ilmoitus tai valitus.

HYVÄKSYMISPÄÄTÖKSET

TUKESin hyväksymistehtävät koostuvat seuraavista lupa-asioista:

- eräiden kemikaalien kuljetusluokituksen hyväksyminen (tiettyjä kuljetusluokan 1 räjähteitä, luokan 4.1 itsereaktiivisia aineita ja luokan 5.2 orgaanisia peroksiedeja)
- merikuljetusmääräysten edellyttämät räjähteiden vaarallisuusluokituksen hyväksymiset (pääasiassa sotilasräjähteitä)
- ilotulitteiden vaarallisuusluokituksen vahvistaminen
- poikkeusluvut
- VAK-tarkastuslaitosten hyväksymishakemusten käsittely MIKESin tai vastaavan laitoksen tekemän pätevyysarvioinnin perusteella ja näiden laitosten tunnustamiset

Räjähteiden vaarallisuusluokituksen hyväksyminen

Käsitellään siviili- ja sotilasräjähteiden vaarallisuusluokitusta koskevat hakemukset siten, että voidaan varmistua näiden artikkelien vaarallisten aineiden kansainvälisten kuljetussäädösten edellyttämästä turvallisuudesta. Arvioidaan tilannetta hakemusten ja niiden liiteasiakirjojen perusteella.

Ilotulitteiden vaarallisuusluokituksen hyväksyminen

Arvioidaan ilotulitteiden vaarallisuusluokituksen oikeellisuus ja käsitellään luokitusta koskevat hakemukset. Luokituspäätösten työkaluna käytetään ilotulitteiden vaarallisuusluokitusta koskevaa ”default”-luokitusjärjestelmää.

VAK-TARKASTUSLAITOSTEN VALVONTA

VAK-tarkastuslaitosten (mukaan lukien VAK-määräaikaistarkastusten laitokset) valvonta koostuu valvontakäynneistä tarkastuslaitoksiin ja tarkastuslaitosten tarkastamiin kohteisiin tarpeen mukaan.

Tällä hetkellä on toiminnassa kaksi säiliötarkastuksia tekevää VAK-tarkastuslaitosta ja kaksi pakkausten tyyppi hyväksymiseen oikeutettua VAK-tarkastuslaitosta. Odotettavissa ei ole uusia toimijoita alalle. IBC-pakkausten määräaikaistarkastuksia suorittavia VAK-määräaikaistarkastusten laitoksia on kymmenen, muutama uusi laitos voi hakea hyväksymistä.

III. KEHITYS JA TUTKIMUS

SÄÄDÖKSET JA STANDARDIT

Osallistutaan tarvittaessa ministeriön haluamassa laajuudessa kansainväliseen säädösvalmisteluun tai standardien arvioimiseen. Koska tällaisen työn tarvetta on vaikea etukäteen mitoitaa, niin tähän käytetty aika otetaan valvontaan sovituista resursseista pois.

ONNETTOMUUSTUTKINTA

Otetaan vastaan TUKESille tulleet ADR/VAK-määräysten kohdan 1.8.5 mukaiset onnettomuusilmoitukset, ja kootaan ne TUKESin VARO-rekisteriin. Säädösten edellyttämien onnettomuusilmoitusten toimittaminen Tukesiin ei toimi säädösten tarkoittamalla tavalla. Tavoitteena on kehittää onnettomuusilmoitusten käsittelyn prosessia.

Tehdään erikseen onnettomuustutkintaa periaatteellisesti tärkeissä onnettomuustapauksissa. Raportit toimitetaan ministeriöön. Jos tutkintaa joudutaan tekemään, siihen käytetään valvontaan varattuja resursseja.

IV. VIESTINTÄ

Annetaan toiminnanharjoittajille päivittäin neuvontaa puhelimitse ja sähköpostitse sopimuksen mukaisista TUKESin toimialaan kuuluvista vaarallisten aineiden kuljetuspakkauksien ja –säiliöiden tekniseen turvallisuuteen liittyvistä asioista.

Osallistutaan valvontaviranomaisten yhteistyökokouksiin ja varaudutaan laatimaan muille valvontaviranomaisille selkeitä ohjeita pakkauksien ja säiliöiden vaatimuksista.

Valvontahavaintojen ja TUKESiin tulleiden yhteydenottojen perusteella järjestetään tapauskohtaisesti vaarallisten aineiden kuljetukseen vaikuttavien valvontaviranomaisten ja toiminnanharjoittajien yhteistyöneuvotteluja epäkohtien, tulkintaeroavaisuuksien ja turvallisuusriskien poistamiseksi TUKESin toimialaan kuuluvista asioista.

V. VAK-TEHTÄVIEN RESURSSITARVE

Liikenne- ja viestintäministeriölle tehtävän VAK-toiminnan kulut ajalla 1.1.2008 – 31.12.2008.

Laskelma 1: Tehtävät on sovitettu käytössä olevaan määrärahaan (85 000 euroa *).

Tehtävä	Tukesin käyttämät resurssit (htkk)	VAK-toiminnan kustannukset Tukesissa (€)
VALVONTA	0	0
• Hyväksymispäätökset lupaviranomaistehtävinä *) ja tähän liittyvä valvonta	2,0	17500
• Tukesin valintoihin perustuva tuotevalvonta	1,0	11750
• Ulkoisiin herätteisiin perustuva tuotevalvonta	1,0	8750
TUTKIMUS, KEHITYS JA YHTEISTYÖ	0	0
• standardisoinemistyön seuranta ml. yhteistyö tarkastuslaitosten kanssa	1,0	8750
• onnettomuusseuranta ja tutkinta	0,5	4375
VIESTINTÄ	0	0
• säädösneuvonta ja muu valvontaa tukeva viestintä	3,0	26250
MUUT	0	0
• matkakulut, säädös-, standardi- ja muut hankinnat	0	2625
• onnettomuustutkintaan liittyvä testaus	0	5000
yhteensä	8,5	85 000

*) Maksullisesta toiminnasta tuloutetaan noin 8 000 €LVM:n tulomomentille 12.31.99